Ч. 84 (14.339). Львів, субота 18. квітня 1936. Оплачено ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Кріваві демонстрації у Львові.

ЩО ДІЯЛОСЬ У ЧЕТВЕР?

[Обмеж]уємось до цього, що пишуть у цій справі кореспонденти варшавських щоденників. „Газета Польська" м. ін. пише:

„Похоронний похід рушив на вул. Пекарську. При вул. Жуківського, коли нарід, що йшов за домовиною, хотів скрутити в сторону воєвідського уряду, поліція не хотіла до цього допустити. Тоді посипалися каміння та стріли на поліцію. На цю провокацію поліція зареагувала також **стрілами**. До другої сутички прийшло на Академічній площі, бо агітатори хотіли тут зробити віче, як на місці, де у вівторок загинув безробітний Козак. Одначе поліція до цього не допустила, а коли юрба почала кидати на неї камінням, мусіла й тут **вжити зброї**.

До третьої сутички прийшло на пл. Галицькій, коли юрба хотіла йти крізь Ринок. З юрби летіло каміння не тільки на поліцію, але й на склепові вистави. Зовсім знищено склепи Новака, Штарка, Янковського, Ведля, Ціпера, отже всі склепи, що находяться на площах Галицькій та Марійській.

До четвертої сутички прийшло під касарнею поліції при вул. Казимирівській. Від того місця юрба, що числила коло 3.000 осіб, змаліла до половини. В цьому числі юрба дійшла на цвинтар, де відбувся похорон Козака. Вертаючи із цвинтаря, юрба **стягнула на вул. Янівській постерункового з коня** і сильно його побила. При вул. Городецькій розбивали склепи і нищили вистави. **Великий склад будівельного дерева** [...]ка **облили нафтою і підпалили.** Юрба пробувала перешкоджувати пожежній сторожі в гашенні. Напала теж на **Львівські Бровари і зрабувала велику скількість пива.** До рабунків прийшло теж на інших вулицях."

Варшавський „Куріер Поранни" подає: „На пл. Галицькій і вул. Легіонів прийшло до **справжнього погрому склепів**. Демолювали нутра склепів навіть замкнених. Нищили вистави і футрини. Били камінням шкляні вивіски та **вікна приватних мешкань.** Вибили шиби в каварнях Віденській, де ля Пе, у склепах Ціпера і Бернфельда. Біля старого театру при вул. Скарбківській знищили електричну сіть і розбивали склепи навіть **на першому поверсі**".

Врешті позволимо собі зацитувати нинішній „Вєк Нови":

„**Не дається навіть приблизно означити шкоди,** зроблені плюндруванням склепів, з яких виносили на вулиці товари, підпалювали або забирали додому. **Найбільше потерпіла вул. Городецька,** від костела св. Анни до костела св. Єлисавети. **Сильно знищено теж вул. Льва Сапіги** з поперечними, де здемольовано багато склепів. Знищено **майже всі ліхтарні,** так що вечором запанувала в місті темрява. Жажда нищення була така сильна, що без надуми нищено, ломано, толочено все, що тільки попало під руки".

Від себе додамо, що при вул. Городецькій спалено **цілий склеп з обувою** та ограблено багато склепів з обувою та одягами. Здемольовані майже всі ресторани та шинки. В ріжних місцях **перевернено пять трамваєвих возів і багато самоходів та звичайних возів,** імпровізуючи з них барикади

ПОРЯДОК І СПОКІЙ ПРИВЕРНЕНО.

Півурядова агенція „Всхуд" оповіщує:

Після вчорашніх подій сьогодні настав у Львові **спокій і порядок.** З наказу президії міста впродовж ночі упорядковано вулиці, особливо вулиці Городецьку та горішню Льва Сапіги. Всякі запори й барикади спрятано. Від рана курсують на всіх лініях трамваї. В місті панує всюди нормальний рух.

Львівський воєвода Беліна Пражмовський видав пізним вечором відповідні розпорядки, щоби вдержати порядок і лад у місті. Поголоски про якісь перепони в нормальному функціюванні заведень публичного вжитку, особливо електрівні, газівні та водотяги є видумкою комуністичних агітаторів і суспільного шумовиння. Завдяки відповідним забезпеченням усі вони функціонують нормально.

До Львова стягнено нові сильні відділи поліції, пішої та кінної, що обняли змінену службу безпечности і приступили до охоронної акції. Сильні поліційні стежі дбають про безпеку міста.

Державна і міська влада одержує велику скількість скарг від населення м. Львова, особливо тих частин міста, де розігралися вчора відомі події, **на бандитизм і ексцеси темних елементів,** які, підбурювані агітаторами, не тільки нападали на спокійне населення, розбивали й грабили склепи, а навіть перешкоджували всякій санітарній акції, унеможливлюючи раненим користуватись лікарською допомогою від ратункового поготівля, Червоного Хреста і приватних лікарів. Агітатори спрямовували навмисне юрбу на аптики, змушуючи їх до припинення діяльности.

Взагалі темні елементи пробували **ширити якнайбільший терор.** На місці подій гуляли **кримінальні проступники,** які, щоб улекшити собі злочинну роботу, почорнили собі лиця саджею.

Вкінці комунікат закликає суспільні організації, щоби приступили до співпраці з урядовими чинниками над удержанням порядку і спокою в місті.

ЧОМУ АЖ ВЧОРА?

Коли в місті йшли небувалі заворушення, в салі міської ради зібралися члени польського кола радних на засідання, присвячене буджетовим справам, а властиво подіям, які розгрувалися на вулицях міста. Промовці висловлювали жаль з цього приводу й інтерпелювали віцепрезидента д-ра Островського, домагаючись вияснень, що думає **зробити міська управа, щоби дати працю безробітним у Львові.** Радні домагалися **оруханомлення всіх можливих кредитів,** призначених на цю ціль, та старатися, щоби місцева і центральна влада приділила для Львова суми, які відповідають **справжнім потребам міста.**

Д-р Островський відповів, що місто затруднює вже тепер максимальне число робітників, що відповідає призначеним на це кредитам, а саме 1.742.184 зол. на дорогові роботи і 1,048.900 зол. на роботи каналові. Незалежно від того будуть викінчувати електрівню при вул. Пелчинській коштом 750.000 зол. і будувати дві школи коштом 300.000 зол. Дальше віцепрезидент висловив надію, що в найближчому часі місто **одержить додаткові кредити** Банку Кр. Господарства на розбудову в сумі двох міліонів.

(Продовження на ст. 5-ій).

Вулиця при голосі.

Львів, 17. квітня 1936.

Вчорашній день пройшов під знаком гостинного виступу вулиці у Львові. Сутичка юрби безробітних з відділом поліції три дні тому на Академічній площі, де згинув один безробітний, — ця недавна подія видалась невинною іграшкою в порівнанні з тим, що діялось у Львові вчора: повибивані виставові вікна й вивіски не тільки у цілому центрі міста, але й на його ближчих і дальших вулицях, цілий ряд здемольованих крамниць, грабіжі й підпали, перевернені трамваї й авта, безкарна гульня юрби. Це вже не тільки демонстрація безробітних, що через якийсь інцидент довела до жалюгідної перестрілки та жертв, — це вже „правильний" виступ вулиці, для якої проблема безробіття є щонайбільше відбивною для власних цілей, які з питаннями праці й заробітку не мають нічого спільного. І тут доходимо до суті справи.

Колиб ми казали, що суттю справи є комуністична агітація або виключно робота „невідповідальних чинників", то це булоб безумовно упрощуванням теми. На жаль, справа багато складніша. Входять до неї елементи: 1) соціяльний (господарська кріза і безробіття). 2) політичний (опозиційні настрої робітничих кол з одного боку та акція Комінтерну з другого).

Всі ці моменти тісно взаємно повязані.

Одною з підставових правд науки про суспільні рухи й державу є рівнобіжна радикалізація політична з соціяльною. Тому було віддавна аксіомою, що з поступом господарської скрути у Польщі мусять радикалізуватись настрої і мусить зростати опозиція. Що державні чинники здавали собі з цього справу, на це вказує тактика „лицем до громадянства", стосована премієром та новим міністром фінансів, покликаним для санації господарських відносин. Однак ще більше вказували на це голоси, що настирливо радили при заходах над зрівноваженням буджету не спускати очей з одинаково важливої другої справи — боротьби з безробіттям, яку слід повести через урухомлення великих публичних робіт. Що компресія видатків, необхідна для буджетової рівноваги, та великі інвестиції, необхідні для ліквідації безробіття — це квадратура кола, це вже та трудність, яка завжди виринає при важкій господарській скруті.

Сяк-так зрівноважений буджет переведено крізь законодатні палати, але не урухомлено таких великих робіт, які радикально ліквідували б ту соціяльну болячку. До того й внутрішні політичні відносини у польському таборі нескристалізовані і несконсолідовані настільки, щоб не давати дороги для політичних рефлексів соціяльного напруження. І тому бачимо сьогодні меткішу діяльність двох сторін: польської селянської та робітничої лівиці (Стронництво Людове і ППС) та комуністів. Діяльність одних і других

загострюється остільки, що серед двох названих польських легальних партій є щораз більше прихильників „спільного" чи т. зв. людового фронту на французький (та еспанський) лад, того фронту, який є одним з останніх тактичних винаходів III. Інтернаціоналу. А проте цілі комуністів є ще окремі, зовсім специфічні, багато інші від цілей польської демократії, яка вдоволилась би лібералізацією режиму та може навіть не торкаючи конституції — зміною виборчої ординації. Цілі комунізму — це взагалі анархізація внутрішніх відносин у Польщі й ослаблення Польщі як держави, таке глибоке ослаблення її, щоб вона втратила у світі значіння поважного й самостійного чинника та мусіла підпорядкуватись франко-російській системі, як підрядний, сліпий виконавець її волі. Господарська скрута, „устроєвий імпас" — кажучи термінольогією польської публіцистики, безробіття, боротьба з режімом — все це тільки помічні засоби до цілі. Гульня вулиці — це теж засіб до цілі, засобом до цілі є провокування стрілів і робітнича кров, яка зменшує ряди безробітних тільки на ті одиниці, що ту кров утратили.

Факт, що робітничий комітет, зложений з представників професійних союзів, зломив умову щодо порядку вчорашнього львівського похорону і цілковито втратив владу над масами, безсильно передаючи ту владу — вулиці, — той факт пророчисто підтверджує наші уваги, висловлені ледви тиждень тому з приводу краківських подій, що польська легальна лівиця, конкретно — ППС, втратила серед польського робітництва керманицькі впливи у користь явних і закаптурених комуністів. Не маємо теж ніякого сумніву, що вчора у Львові дала себе пізнати не тільки нужда, але й провокація. Хто бачив підростків, які увихались по вулицях з камінням по кишенях і били вікна в хвилинах, коли населення вже спокійно проходжувалось, — хто бачив сцени, наче прецизійно вирежисеровані режисерами, що чудово знають психіку вулиці — тієї, що бешкетує і тієї, що пасивно, не вважаючи на свою фізичну перевагу, приглядається бешкетам, — той мусів признати пляновий характер вчорашнього „виступу" у Львові.

Серед таких складних відносин необхідний надзвичайний такт, зимна кров та пляновість поведінки всіх органів влади. Вчорашні події, так само як події у Кракові і кривава демонстрація зперед трьох днів у Львові, певне будуть предметом слідства: хто у них завинив, хто їх спровокував, в якому місці вони розпочались, чи справді не можна було оминути такого проливу крови і чи справді аж стільки людського майна мусіло змарнуватись. Сьогодні навіть взявши на увагу згадані моменти провокації — годі мати на це всесторонній і ясний погляд. Але напр. у міркуваннях на тему краківських подій читали ми в останньому „Буньті Млодих" з 10. ц. м., у часописі, якого державницька, санаційна і протикомуністична фізіономія не підлягає ніякому сумнівові, що „опінія Кракова дивно одностайно й однозгідно твердить, що в поведінці властей не було все в порядку". Ми далекі від повторювання такого закиду під адресою львівських органів влади, бо — як кажемо — не знаємо подробиць фактичного стану вчорашніх подій.

Зимна кров, рівновага духа і такт потрібні також усім громадянам. На вулицях міста появились у такому дусі дві відозви. На превеликий жаль, обидві ті відозви мусять викликати поважні застереження. Передусім відозва урядуючого віцепрезидента міста, д-ра Островського: чому вона появилась тільки в одній мові і чому у ній такі польські патріотичні нотки, які можуть торкатися тільки одної частини мешканців Львова? Чи президентові міста не залежить на тому, щоб апелювати також до українських робітників і всіх українців мешканців Львова — зберігати спокій? Чи д-рові Островському не відомо, що саме периферії міста, які можуть відіграти таку благодатну ролю при ліквідації заворушень невідповідальних елементів, у поважній мірі українські, та що й серед самих безробітних у Львові величезний відсоток творять українці? Ще більше застережень викликує відозва, підписана „Звйонзком обрońцув Львова з осени 1918 року". Не знаємо, при чому тут та організація. Здається нам, що проти гульби вулиці, проти комуністичних провокацій і за спокійне полагоджування соціяльних проблем треба мобілізувати всі верстви населення, без огляду на національність. Здається нам, що саме в такому моменті річчю найменш відповідною є витягати наверх моменти національної натури та що справді це найменш відповідний момент пригадувати осінь 1918 року! Коли автори згаданих відозв не відчувають їх невідповідного тону, то може найдуться чинники вищі, відповідальні за цілість державного життя, які звернуть увагу, кому слід, щоб у таких неспокійних днях не дразнити ще одної сторони, яка у вчорашніх подіях зовсім непричасна, та яка у тих подіях так само пошкодована.

Малий Познань = великий Космач.

З нагоди радієвої авдиції п. н. „В Полесю нема шкул!"

Нарікають нині люди на недостачу українських радіових авдицій і на те, що ті нечисленні авдиції по більшій частині банальні, нецікаві, неактуальні. Але час до часу бувають авдиції й актуальні. Такою актуальною авдицією вважаю відчит п. н. „В Полесю нема шкул", що його п. Зенон Скерський виголосив 10. квітня ц. р. в год. 20.55. у варшавській надавчій радієвій стації на всі польські розголосні.

Отже те нещасне українське Полісся, що тепер на переднівку голодом вимирає, — потопає також у тьмі кромішній, бо там нема шкіл, нема учителів. Коли в цілій Польщі на одного вчителя припадає пересічно 63·2 учнів, то на Поліссі на одного вчителя припадає 84·2 учнів. Одначе — це тільки теоретично „припадає", а фактично 70.000 поліських дітей взагалі не побирає ніякої науки, бо для них нема ані учителів ані шкіл. Положення грізне і безнадійне, бо шкільна влада не має змоги зробити щонебудь для поправи цього жахливого стану. Треба шукати приватної ініціятиви і приватних засобів.

І п. Зенон Скерський звертається із зазивом через радіо до всіх поляків, щоб прийшли з грошевою допомогою товариству „Мацєж Школьна", яке на Поліссі закладає приватні школи. Таку приватну школу заложила „Мацєж Школьна" між іншим у Познані. Очевидно, не в тому великому Познані на західних окраїнах Польщі, але в маленькому Познані на Поліссі, мабуть такій мазурській кольонії. Та приватна школа „Мацєжи Польской" в тому новому Познані на Поліссі міститься в хатчині, яка зовсім не надається на школу, бо не відповідає найпримітивнішим вимогам шкільної гігієни. Вона маленька, низонька, словом — лиха, а наука 60 дітей у такій „домівці" — це дійсна катівня і для дітей і для вчительської сили. Але будь-що-будь школа є...

Таких нових шкілок бажає „Мацєж Школьна" заснувати тепер на Поліссі *тридцять*, та не має на це фондів. І п. Зенон Скерський кличе до польської суспільности, щоб не шкалила датків на ту ціль, бо щойно з тих шкіл „діти мають творити нову культуру і будувати Польщу" (дослівно записані слова).

Як самі поліщуки-українці приймають ті приватні школи „Мацєжи Польской" — про це прелеґент не згадав. Але мені пригадуються нарікання польської преси з такої нагоди: Провідниця польської півосели на Поліссі роздає дітям каву, а поліщук, здавалось би, нічого не розуміє, але робить таку характеристичну заввагу:

— Я знаю, на що роздаєте даром нашим дітям каву і ласощі. Ви хочете таким чином купити українську душу наших дітей, — але це вам не вдасться...

Очевидно, польська преса не рахується з національною підсвідомістю неграмотного поліщука, тільки з тої причини нарікає на... недостачу вдячности за одержані благодати!

Дня 1. XII. 1922. р. були ще на Поліссі 22 українські школи. Перед кількома роками була на Поліссі в Бересті над Бугом вже тільки одинока приватна українська школа під патронатом Рідної Школи зі Львова. Фактичним власником тієї школи була Просвіта в Бересті над Бугом, бо Рідної Школи рішуче не допускають на Полісся. Отже на ту одиноку українську приватну школу поведено такий наступ, що кінець-кінців доведено до її зліквідування. З української преси зперед 4—5 літ та з тогочасних інтерпеляцій Українського Соймового Клюбу може кожний переконатися наглядно, що переходила тепер вже покійна, одинока українська приватна школа на Поліссі та її учителі.

Спроби заснувати кружки Рідної Школи на Волині й Поліссі не мали успіху, бо натрапляли на безоглядний спротив адміністраційної влади. Таким чином українські мешканці Полісся не з власної вини позбавлені української школи, є їх діти змоги побирати науку в рідній мові, як з педагогічного огляду одиноко доцільній.

Бо життєвий досвід доказав наглядно, що наука, подавана в чужій мові, не приймається і спричинює поворотних анальфабетів, які на східних окраїнах Польщі (отже саме на Поліссі) творять 33 прц., себто третину всіх тих, що ходили до школи!

Таким чином польська державна школа на Поліссі не осягнула успіху. Її біланс не то під оглядом польонізації, але просто під оглядом грамотности — неґативний. Чи поведеться це приватним школам „Мацєжи Польской", можна дуже сумніватися. На всякий випадок нема змислу робити перепон Рідній Школі й українським приватним школам на Поліссі. Може там працювати „Мацєж Школьна" — нехай-же буде вільно й українській шкільній і виховній установі Рідній Школі працювати між своїм українським народом на Поліссі! Бо тільки таким способом поширимо світло науки й поборемо тьму серед поліщуків.

При цій нагоді ще одна анальоґія кидається в очі. В поліському Познані шкільна влада дозволила на приватну школу „Мацєжи Польской", хоча домівка не то невідповідна, але взагалі не відповідає найпримітивнішим вимогам шкільної гігієни. Одначе спеціяльно на школу будований і викінчений у 1932. р. будинок Рідної Школи в Космачі-Плауц, признаний комісійно за відповідаючий усім санітарним і шкільним вимогам, має всю шкільну обстанову, має все шкільне приладдя і прибори з бібліотеками для учителів і для учнів включно — а й досі шкільна влада не дала концесії на ту школу!!

Такий ріжний спосіб поведінки певне не причиниться до наладнання передумовин співжиття обох народів — в інтересі обох народів

І. Г.

Природний рух населення в европейських державах.

Головний статистичний уряд виладив підсумки природного руху населення в европейських державах у третьому кварталі м. р. Найбільше число уродин занотовано в Німеччині, а саме 307.586. На другому місці находиться Італія з 241.800 уродинами, на третьому Польща 225.525, дальше Франція 160.185, Англія 155.615, Чехословаччина 66.838, Мадярщина 48.821, та Голяндія 42.675. В порівнанні з числом мешканців найбільше число уродин занотовано в Польщі, де на 1000 мешканців припадає 25 уродин, в Італії 22, в Мадярщині 21, в Голяндії 21, в Німеччині 18, в Чехословаччині 17, в Англії 15, у Франції 15.

Найбільше число випадків смерти занотовано в Німеччині 170.739, опісля в Італії 138.238, Франції 136.423, Англії 100.060, Польщі 95.738, Чехословаччині 43.548, Мадярщині 32.642. На 1000 мешканців припадає в Мадярщині 14 випадків смерти, Італії та Франції по 12, Чехословаччині 11, Польщі 11, Німеччині 10, Англії 9, Голяндії 7.

Найбільший приріст населення стверджено в Німеччині, а саме 136.847 осіб, в Польщі 119.787, Італії 103.565, Англії 55.555, Голяндії 27.193, Франції 23.762, Чехословаччині 23.290 і в Мадярщині 16.174. Найбільший приріст населення у відношенні до числа мешканців занотовано в Польщі, а саме 14 на 1000 мешканців, на другому находиться Голяндія з 12, Італія 9, Німеччина 8, Мадярщина 7, Чехословаччина 6, Англія 5, Франція 2.

Отже найгірше стоїть справа з приростом населення у Франції.

Напад на похоронний похід.

Вбиті й ранені.

У Мадриді в дільниці Пазео деля Кастелляна при переході похоронного походу за домовиною пор. Льос Реєса невідомі люди, причаєні в одному з домів, що будуються, стали острілювати з револьверів учасників похорону. Цивільна гвардія відповіла стрілами. Було двох убитих і кільканацять ранених. Цивільна гвардія окружила всю дільницю та з револьверами в руках ревідувала прохожих, що мусіли ходити з руками, піднесеними вгору.

Подія викликала велике враження в кулюарах парляменту. Б. соціялістичний міністер Прієтто інтервеніював у предсідника кортезів.

За дозброєння Мадярщини.

Мадярські часописи повідомляють, що акція за ревізію військових клявзуль договору в Тріяноні наберає щораз більше сили. Щоб проломити пасивність уряду, кольпортують в Будапешті вістки про летунський договір між Францією, СССР і Малою Антантою. Кажуть, що на випадок поважного міжнародного конфлікту можлива атака на Будапешт. Мадярщина, позбавлена повітряної фльоти, була би зовсім безсильна. Мадярщина повинна піти за приміром Туреччини, яка признала, що „статус кво" в Европі не можна вдержати. У власному інтересі вона тепер користується аргументами, що ними користувалися досі краї, які боролися за ревізію. „Пестер Льойд" пише: Коли держави — переможні й непереможені — звертаються до ревізії, то цього праві не буде можна відмовити також Мадярщині.

На думку мадярських політичних кол Мадярщина повинна обєднатися з Болгарією й разом з нею виступити в Женеві з внеском на дозброєння. Це буде тим легче, що Болгарія держиться тої самої тактики, що й Мадярщина й не думає наслідувати Австрії й Німеччини, створюючи доконані факти.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

Бельгійський король у Римі.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Бельгійський король Леопольд, що був на відпочинку в Швайцарії несподівано виїхав до Риму. У політичних колах думають, що бельгійський король в Римі розмовлятиме на тему щораз гострішого напруження між Англією та Італією.

5 найкращих українських видань за 1935 рік.

На Зборах УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ КНИГИ у Празі, що відбулося дня 9. квітня ц. р., вибрано 5 найкраще виданих українських книжок за 1935. рік. Такий конкурс-конкурс відбувається у згаданому Товаристві кожнорічно і чим далі — все більше викликує зацікавлення поміж видавцями, авторами та ширшим громадянством. Видавці в пожаданому суперництві стараються звертати належну увагу на оформлення своїх видань і тим підвищують рівень культури українських друків. Тому бібліофільські видання не є таким рідким явищем, як це було раніш в українському видавничому русі. При виборі бібліофільських видань Товариство розглядало не тільки ті книжки, які прислано на конкурс, але також усі доступні видання з цілого українського видавничого руху.

Намітила видання для відзначення спеціяльна комісія знавців у складі пп.: П. Богацький, М. Бутович, П. Зленко, Р. Лісовський і В. Січинський. Голосуванням усіх присутніх на Зборах членів Товариства відзначено 5 найкращих українських видань за 1935 рік у такій черзі:

1) УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ 1914—1920. Накладом Ювилейного Комітету. Оформлення під ред. І. Іванця. Львів, 4°, ст. 176., з численними ілюстраціями.

2) МИКОЛА ГЛУЩЕНКО. VII. Вистава

о. О. ПРИСТАЙ.

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

ЧАСТИНА ПЕРША: НОВІ ОБРІЇ.

1. БУВАЙТЕ ЗДОРОВІ!

В тім театрі людського життя лише Бог й Янголи можуть бути видцями. **Пітагор.**

Нарешті надійшов час мого відїзду до Америки. Було це дня 17. листопада 1907. року. Перед заходом сонця попрощався я на залізничому двірці в Коломиї з моєю ріднею. На двірець супроводили мене дружина, діти, стрийко дружини Василь Бачинський, що був тоді директором української позичкової каси в Коломиї, його дочка Мінця і моя давня сусідка, полька зроду, трускавецька громадянка Діцова. Часу до поїзду було досить багато. Тому ми постановили піти на двірець пішки, щоб ще востаннє поговорити й налюбуватися собою. Востаннє!... Бо виїхати з Галичини до Америки, це не те саме, що бувало поїхати із Журова до Львова, звідкіля вже на другий або на третій день верталося назад додому. До Америки треба було зробити добрих кілька тисяч кільометрів дороги, здебільшого морем, звичайно не маючи великих виглядів на поворот до батьківщини. Діти думали, що тусько[1]) поїде і незабаром вернеться, та ще й пригісника[2]) привезе їм. Але я цілим своїм єством відчував вагу тієї хвилини. Бо чейже недаром сказав Байрон, що духом розпуки віє від того фатального слова „будьте здорові!", хоч і покладаємо на нього надію і віру.

Забагато літ[3]) прожив я у своїй батьківщині, щоб не відчути цілою своєю душею того великого болю серця, що опановує людину підчас розлуки з усім, їй найближчим. Перед моїми очима виринули картини з минулих часів, почавши від моєї ранньої молодости. Ось та рідна стріха, що під нею я побачив перше проміння денного світла, гумно, обора, сад і ті батьківські ниви. А там серед саду оборіг із свіжим сіном, що влітї був моєю чудовою спальнею. Тихі сільські ночі при яснім сяйві місяця і звуки сопілки, що на ній вигравав нічний пастух коней. В ті незабутні місячні ночі на оборозі більше передумував я, ніж спав... У голові майнуло мені, що цього не знайду в Америці, а може вже й ніколи того всього не побачити мені!

Спогади хутко чергувалися. Прийшли часи шкільної лавки. Обличчя любих шкільних товаришів, учителі, наші гарні прогульки в карпатських горах і лісах та славний наш історичний Урич. Врешті семинарійні часи, весілля, перша посада приватного безплатного сотрудника і перша парохія. Церковна та національно-громадська праця серед парохіян і заходи у власному господарстві, що вінчалися успіхами й приносили радість та задоволення. А тепер все це злетіло на розболіле серце, мов рій дошкульних мух.

Біля мене стояла моя дружина, що з нею я прожив цілих 14 років у найкращій згоді. Окружило мене наших четверо дітей, що їх мав я виховати. Автім мусів розлучатися з ними, з дружиною і з цілою батьківщиною. Свідомість цього просто приголомшувала мене й одчай пронизував серце. Є люди, що в таких випадках віддаються плачеві, але є теж такі, що їм не стає сліз і вони не проявляють свого душевного болю. Зате тимбільше терплять, бо не можуть показати назверх свого страждання. Рідня ревно розплакалася, а мені покотилися тільки дві грубі сльози по зміненім обличчі при останнім: бувайте здорові!

—o—

Не тямлю, як я доїхав того вечора з Коломиї до Львова. Знаю тільки, що наше галицьке сонце, що досіль мило й лагідно просвічувало мені дорогу життя, хоч іноді й припікало, десь непомітно сховалося. Не встиг я навіть сказати йому: бувай здорове, моє рідне сонечко! Хутко зайшло, немов розсердилося на мене за те, що я покидав його. Хотіло мабуть, щоб я іще більше затужив за ним. Достоту зробило таксамо, як та дівчина, що передражнюючись із своїм хлопцем, ховається перед ним.

На львівськім залізничім двірці я зустрінувся із молодим земляком, що сам приступив до мене, пізнавши в мені українського священника. Перепросив за сміливість і представився мені. Це був Омелян Бартіш, питомець другого року Духовної Семинарії. Він також їхав до Америки. Купуючи корабельну карту в агенції, довідався, що й я поїду тим самим кораблем, що ним він мав їхати. Отже тому розглядався, шукав мене і врешті знайшов. Ця зустріч дуже втішила нас обох. Бо ми мали тепер бути собі товаришами подорожі аж до самої Америки. А це треба було вважати щасливим і цінним придбанням. Буде з ким говорити, вбивати нудьгу на кораблі і розганяти тугу за родиною

(Далі буде.)

[1]) Наші діти кликали мене „тусько" (татусько), а дружину „муцця" (мамуця).

[2]) Дарунок.

[3]) Мені було тоді вже 45 років.

Дехто з наших Вп. Передплатників реклямує книжки, які ми висилали зі серії БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА", тому ще раз повідомляємо, що перший том нашої бібліотеки висилали ми тільки тим Вп. Передплатникам, які зголосили передплату на БІБЛІОТЕКУ „ДІЛА". Якщо хто ще з Вп. Передплатників „Діла" схотів би передплачувати і бібліотеку, нехай пришле зголошення. Цілорічна передплата за 12 томів на Бібліотеку „Діла" для передплатників „Діла" — 18 зол., для непередплатників нашого часопису — 24 зол. Можна сплачувати місячно. Усіх що одержали перший том нашої бібліотеки, новелі У. Самчука „Віднайдений Рай", просимо долученими до книжки почтовими складанками присилати передплату.

АНУМ. Катальог. Видання Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Львів, 32°, ст. 16, з 6 ілюстраціями.

3) ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ. Матеріяли до історії Війська Українського. В-ня Українського Воєнно-Історичного Товариства. Каліш, 8°, ст. 276. Окладинка Петра Холодного Стар.

4) „НОВА ХАТА", двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Окладинка С. Гординського. Львів, 4°, чч. 1—24.

5) ШАРЛЬ ДЕ-КОСТЕР, ЛЕГЕНДА ПРО ТІЛЯ УЛЕНШПІГЕЛЯ. В-во „Молодий Більшовик". Супер-обгортка, фронтиспіс, форзац, титульна сторінка та ілюстрації (в дереворитній техніці) З. Бланка і М. Фрадкина. Київ, 16°, ст. 628.

Всі ці видання дістали відзначення за такі свої додатні прикмети: Збірник УСС — за цілість, с. т. добрі оформлення, папір, черенки, друк, зшиття, переплет. Катальог виставки творів Миколи Глущенка є прикладом літературного, недорочайно дбайливо (подвійна окладинка, гарні черенки і друк, відповідне оформлення ілюстрацій). Збірник „За Державність" визначається своєю солідністю, і не зважаючи на академічність видання, має бібліофільські ознаки — добрий, жовтавий папір, досить добрий друк і гарні деякі ілюстрації зі старих гравюр. З часописів у цьому році відзначений відомий двотижневик „Нова Хата", що вибивається серед інших подібних часописів гарним оформленням, різноманітністю ілюстраційного матеріялу, зокрема з українського народнього й ін. мистецтва та своїми безплатними додатками і м. ін. кольоровими репродукціями українських народніх вишивок. Нарешті книжка Шарля де Костера в перекладі на українську мову є прикладом добре виданих популярних книжок з красного письменства, з дбайливим оформленням, переплетом, супер-обгорткою та ілюстраціями, викованими у дереворитній техніці, при чому деякі з них друковані у двох фарбах.

Адіс-Абебу здобудуть із повітря?

В італійських часописах появилися вісти, що начальна італійська команда хоче зайняти столицю Абісинії з повітря. 100 італійських літаків моглоб за 80 хвилин перевезти баталіон війська із скорострілами з Дессіє до Аддіс-Абеби. Це булаб подія досі невідома в історії воєн. Що такий плян не зовсім безосновний, бачимо це по недавньому здобутті столиці султанату Ауссі, Сардо. Сардо зайняв спочатку маленький відділ італійського війська, що перейшов упродовж 16 днів безлюдну й жахливу пустиню Данкалі. Опісля літаки перевезли за кілька годин з пристані Ассаб до Сардо залогу 2.000 озброєних вояків.

ІТАЛІЙСЬКІ ЛЕТЮЧКИ ЛЕТЯТЬ НА АДДІС-АБЕБУ.

АДДІС-АБЕБА, 17. 4. ПАТ. Над столицею Абісинії перелетіли сьогодні рано на невеликій висоті два італійські бомбардові літаки. Скидали червоно-жовті летючки, які населення взяло за газові бомби. Цим разом мешканці столиці не були вже такі перелякані, як підчас останньої дефіляди двацятькількох італ. літаків над Аддіс-Абебою.

ПОДРОБИЦІ ПРО ЗАНЯТТЯ ДЕССІЄ.

РИМ, 17. 4. ПАТ. До Риму надійшли подробиці про вмашерування італійських військ до Дессіє; як вмашеровував еритрейський корпус, місто наче вимерло. Більшість мешканців схоронилася в доокодичних селах. Будинки, що в того і невеликого видання, але виданого незвиних були абісинські військові магазини, знищені зовсім кількакратним бомбардуванням з літаків. Разом з військами ген. Біролі прилетіли до Дессіє 3 літаки.

Передні італійські стежі звідомляють, що зустріли відділ вояків з племени Ґалля, що були в погоні за військами негуса. Багато трупів вояків негусової ґвардії жахливо змасакровані білою зброєю. Це доказ страшної ненависти цього племени до мешканців провінції Шра, з якої походить більшість вояків абісинської армії.

Кореспонденти італійських газет звідомляють, що дорога з Дессіє до Аддіс-Абеби в дуже доброму стані так, що змоторизована колюмна моглаб перейти цю віддаль у трьох днях.

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ГАРАР.

ЛЬОНДОН, 17. 4. ПАТ. Райтер повідомляє з Риму з італ. міродатних кол, що італійці заняли вчора Гарар. Офіцияльно цієї вістки не ствердили.

АБИСИНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ОДЕРЖАЛА ІТАЛ. ВІДПОВІДЬ.

ЖЕНЕВА, 17. 4. ПАТ. Нині рано предсідник комітету 13-х дав абісинській делеґації італійську відповідь у справі навязання мирових переговорів. Абісинська делеґація має повідомити про своє становище до нинішнього пополудня.

МУСОЛІНІ ГОДИТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ БЕЗ ЛІГИ НАЦІЙ.

З Женеви повідомляють: Становище Абісинії не змінилося. Негус зовсім покладає надії на Лігу Націй. Італійці не відмовляються зачати переговори. Бар. Альойзі поінформував Мадаріягу, що Італія готова переговорювати, одначе безпосередньо з Абісинією й без участи Ліги Націй. Ліга Націй може щонайвище делеґувати на переговори свого обсерватора. Італійська делеґація вимагає теж, щоб підчас розему на фронті абісинський цісар не реорганізував збройних сил.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/I.

Кріваві події у Хорватії.

БІЛГОРОД, 17. 4. ПАТ. Учора в Керестинці біля Загребу прийшло до поважних заворушень. Кількасот селян напало та вбило 6 молодих людей, яких підозрівали, що належать до організації „народніх добровольців", обвинувачених у недавньому вбивстві посла Берквяча. В дійсності вбиті належали до організації „Союзу югосл. радикальної молоді". До Загребу прийшли, щоб відвідати бувш. бана Загребу Мігайловича. Мігайлович і один із молодих людей зізнав, що ніхто із гостей бувш. бана не був озброєний. Юрба 500 селян, що домагалася видачі представників молоді, що були у Мігайловича, вдерлася до його хати та повбивала безборонних, а Мігайловича ранили легко в голову. Хату здемолювали, заки ще прийшла поліція, опісля відійшли до села Ракіти, де вбили одного селянина та спалили його хату.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Галицьке лихоліття.

Замітки про II. том книжки о. Ол. Пристая: „З Трускавця у світ хмародерів".

Українські умови життя не дали змоги писати про Бісмарків, Людендорфів, Ленінів, Мусолініх чи Гітлерів грубі книжки, що їх перекладають на всі мови. Зате у нас появляються попри спомини провідних людей також спомини „звичайних собі" людей, що хоч до проводу не рвалися, але щось пережили, щось бачили і передають це майбутнім поколінням на науку. До цих других треба зачислити о. Олексу Пристая, гр.-кат. священника у Злучених Державах Америки, що видав уже другий том своїх споминів.

Захоплений першим томом передав я свої враження на сторінках „Діла". Жаль було би, якби наша публика переслідила появу такої книжки. Є в ній, на мою думку, кілька непотрібних і поверховних випадів на тему політики чи громадських явищ, але можна теж з неї пізнати різні типи довоєнного галицького села, його мешканців, відносини, невзгодини, тощо.

Місцями гірко читати ці спомини. Якби не їх безпосередність і щирість, дехто може й не дав би їм віри. Читаючи їх, не знаєш, чому більше дивуватися: чи насвітлюваним відносинам чи відвазі автора ті відносини не то зображати, але загалом реєструвати.

На тлі деморалізуючої політики осславленої галицької коршми, що наслідком панщизняної й пізнішої темноти нашого селянства зросла малощо не до провідного чинника в селі; на тлі багатьох випадків неособливо-християнської поведінки римо-кат. клиру і на тлі шляхетчини, що ненавиділа нарід, на якому галапасувала; на тлі австрійської політики за цісаря Франца Йосифа I, що польськими руками кермувала Галичиною — автор малює запалі галицькі села, відсталі від культури, зі своїм предківським способом рільної господарки, без проміничка самостійної волі та змоги поправити свій смертельний стан, без відчуття потреби якихнебудь змін хоч би й у свою користь, без особлившого довіря до рідної найближчої провідної верстви. І в тому селі буває або тип селянина доброго, з природи чесного, вдячного за хосенний провід і науку, або такий демаґогічний тип, що руйнує найкращу думку, а набуту науку використовує проти свого вчителя. Автор унаглядніює це прикладами (поступ села під впливом місцевих установ, спроба купити панський ліс, рільничий страйк і т. п.). А село автор любить справді по селянськи. Він кількома наворотами змальовує ніжними словами, хоч і простими штрихами, особливо сільську природу. „Серед поважної тиші бренить комашня. Гомонять дивні й лагідні звуки. Природа дякує свойому Творцеві. На прозорих струнах соняшного проміння грає йому пісню слави" (стор. 330).

Село в автора — це підклад; на ньому змальовує він рельєфно не сильветку, але докладний портрет сільського священника. Цьому станові він присвячує у книжці дуже багато уваги, починаючи від підготовки на священника, від тих внутрішніх спонук, що приводять молоду людину в мури духовної семинарії. О. Пристай представляє всякі добрі й погані типи, звичаї, вибрики гордих питомців включно до страйку викликаного наклепами вітрогонних, глупо-амбітних, завидних товаришів — чи то супроти свого Богу духа винного товариша, чи т. зв. „варехи".

Автор уважає, що вже з хлопця мав охоту стати священником, бо ще як ґімназійний учень виголошував проповіди на полі до полукіпків.

Кілька літ побуту в дух. семинарії заслугують на те, щоб про них згадати. І автор згадує доволі докладно, як то там підготовляють на священника.

Вже в I. томі показав нам декілька безпосередніх образків своїх дрогобицьких та стрийських учителів, що то вміли „двійки і трійки" писати, замість потрудитися навчити учня. Але бачимо, що й на богословії не все було багато краще, особливо, коли професори так далеко відбилися від дійсности, що можна було плести їм банелюки в роді тих, які оповідали сміховинці-питомці „світлішому" професорові, що напр. „буряки погнили в копицях", або, що миші „вже зїли всю землю і люди не мають тепер де сіяти пшениці". Автор каже, що в семинарії мало було „тих правдивих майстрів-виховників", а „буйна семинарійна молодь не чула над собою такого авторитету, що був би синтезою розуму, серця, такту, вирозумілости і сталевої рішучости". Мимоходом потішимо автора, що в цілому нашому житті, ще й сьогодні нема того цвіту забагато. Професори (за словами автора) вчили в семинарії „про такі недосяжні проблеми, як, скільки янголів може вміститися на тонесенькім кінчику голки"; професори читали одноманітні виклади „із якихсь споконвічних скриптів" (стор. 46), а учні кували латинські „цитати, форми, формулки", на те, щоб би „в такого бувшого студента залишилося в руках гарне свідоцтво або й диплом, зате в голові була тільки зарозумілість", „голова світила пусткою, отже була чиста як бурштин".

(Докінчення буде).

Ширіть наш часопис!

З листів до Редакції.

КРУТІЄСТВА „НОВОЇ ЗОРІ".

Високоповажаний Пане Редакторе!

Дозволю собі просити Вас помістити на сторінках Вашого Шановного часопису отсього листа:

В числі 69. „Діла" з 27. березня ц. р. Ви ласкаво зволили вмістити мого листа, що подав в пересторогу Католицької Пресової Агенції перед тижневиком „Ді Нас Вельтбіне", який є на послугах Комінтерну, та якого статті від довшого часу передруковувались у „Новій Зорі".

В „Новій Зорі" з дня 2. квітня 1936. року містить Редакція, схоплена за неприємним учинком, у відповідь на мій лист статтю „Під веселу ру", в якій маємо черговий зразок „гумору" та „сальонового" стилю, гідний усіх попередніх дописів „гамаксоника".

Метою Редакції є очевидно звести справи на особисті дотики. Але вважаю іноді обрані за особисті гідности відповідати „католицькому" журналістові на ті особисті дотепи, що є запереченням всякої християнської культури, — мушу однак для добра католицької справи виступити ще раз річево у звязку з деякими уступами відповіди редакції „Нової Зорі".

Перше: Ствердкую, що редакція свідомо *перекрутила* зміст мого листа, вказуючи, немов би я „запримітив небезпеку" для св. Католицької Церкви у звязку з діяльністю органів, підпорядкованих Комінтернові. Зате ту небезпеку запримітила Католицька Пресова Агенція, що вважала за конечним видати про це пересторогу.

Тому всі ті „дотепні" випади „католицького" журналіста відносяться властиво не до мене, а до офіціяльної *Католицької Пресової Агенції*, яка, на думку „католицького" журналіста, безпідставно б'є на тривогу...!

Отже виходить, що ті католицькі діячі з Католицької Пресової Агенції, які ціле своє життя жертвенно стояли і далі стоять на сторожі інтересів Католицької Церкви — помиляються і завзятий — колишній радикал-атеїст — є непомильний.

Друге: „католицький" журналіст *недоброзичливо* старається поставити нарівні поміщувані статті з „Ізвестія" із друкованими ним статтями з „Ді Нас Вельтбіне". Тимчасом для всякого читача ясно, що „Ізвестія", чи „Правда" — це *загальновідомі* комуністичні органи. Зате галицьким читачам було *невідомо*, що „Ді Нас Вельтбіне" є на послугах Комінтерну. А це тим більше було невідомо читачам „Нової Зорі", що редакція подавала, як це було із статтею Люї Фішера, ще й свої заголовки, напр.: „Що сказав *визначний журналіст*?" і тимсамим вводила в блуд своїх читачів.

Третє: редакція *іронічно* питає мене поради, чи вона, для добра Католицької Церкви, не має містити нічого з комуністичної преси і т. д. Відповідаю цілком *поважно*, що може містити, оскільки вірно подає політичну характеристику органу й автора.

Але, обвинувачую тут прилюдно редакцію „Нової Зорі", вважаючи це *негідним* католицького органу і взагалі кожного культурного органу, що вона містить дослівно статті, *не подаючи джерела, звідкіля вони взяті*, як це напр. сталося в ч. 20. з 15. березня ц. р. у статті: „Жид про жидів".

Мабуть редакція „Нової Зорі" знає, як такі методи в журналістиці називаються і я звертаюся з публичним запитом до редакції „Нової Зорі" *звідкіля ця стаття взята?*

Четверте: щодо моєї брошури — „Московська місерія і дорадники Греко-Католицької Ієрархії", — то в дискусії з „католицькими" журналістами, які впродовж довгих років *надуживали* католицького органу для пропаґанди московського масона, входити не буду.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, вислови повної до Вас пошани

Варшава, 9. квітня 1936.

М. Куницький.

Еміґраційні справи.

ВАЖНІСТЬ БРАЗИЛІЙСЬКИХ ВІЗ.

Візвання, одержані від свояків або близьких осіб з Бразилії, важні є один рік від дати виставлення. Тому треба заздалегідь полагодити всі виїздові й візові формальности. За порадою й допомогою слід звертатися до Еміґраційного Дому у Львові при вул. Вишневецьких ч. 4.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІҐРУЮЧИХ ДО ПЕРУ.

Консулят Республики Перу у Варшаві повідомляє, що особи, управнені дістати перувійську візу, обовязані зложити всі документи дві неділі перед відїздом транспорту з Варшави. До цього зарядження треба точно пристосуватись.

До українського населення міста Львова.

Велике безробіття, яке від довшого часу панує і в місті Львові, спричинило дня 14. квітня ц. р. демонстративний похід безробітних, який закінчився трагічною смертю робітника бл. п. В. Козака. Його похорон використали невідповідальні чинники в тій цілі, щоби викликати в місті заворушення та ширити руїну.

Ми знаємо, що велика кількість безробітних, а в тому числі й українських безробітних, разом зі своїми родинами живе в безпросвітній нужді. І ми боремося з тим явищем рішуче домагаючись праці для всіх безробітних. Але нищення чужого майна ніколи й ніде не довело до поправи долі робітництва. Та на це не зважають безвідповідальні комуністичні аґітатори, які й цим разом використали тяжку долю робітництва. Для них байдужі жертви людського життя, для них байдужа пролита робітнича кров. Для них найважніші — заворушення, замішання, руїна. І вони то дня 16. квітня ц. р. штовхнули робітничі маси до таких засобів боротьби, які мусять викликати і викликали нові тяжкі неповинні жертви.

Остерігаємо українських робітників перед нерозважними кроками, які підшептують їм невідповідальні аґітатори. В імя національного інтересу й інтересу робітничої верстви взиваємо Українське Громадянство до заховання рівноваги духа й повного спокою.

НАРОДНЯ ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ МІСТА ЛЬВОВА.

Львів, дня 17. квітня 1936. р.

Етнографічне Товариство Підкарпатської Руси.

29. березня ц. р. відбулися в Мукачеві річні загальні збори Етнографічного Т-ва П. Р. По прочитанні протоколу з минулорічних загальних зборів подали звіти праці за минулий рік функціонарі Т-ва та ревізійна комісія. Зі звітів видно, що Т-во розвинуло живу, кипучу діяльність і за один рік досягло поважних успіхів. До Етнографічного Музею в Мукачеві вібрано 560 предметів і переведено їх консервацію.

До Т-ва прибуло понад 50 рукописів нових записів устної народньої словесности (пісні, звичаї, перекази тощо). Зібрано вже з багатьох сіл описи народнього одягу. Заходами Т-ва прочитано в Мукачеві 47 рефератів з етнографії. Видано чч. 1. і 2. „Вістей Етнографічного Т-ва", також видано програми: для опису народнього одягу та для запису відомостей, що торкаються обрядовости й орнаментики писанок, „Інформаційний Листок" для збирання річей і матеріялів до Етнографічного Музею. Приготовано до друку дальших 18 програм. Ріжних рукописних матеріялів зібрано в Т-ві на 50 аркушів друку. Навязано звязки з ріжними етнографічними т-вами. Членів у Т-ві: основників 11, звичайних 75 і надзвичайних 2. Грошеві суми Т-ва: прибутків кч 1.483.70, видатків кч. 1.263.20, готівка в касі й банку кч. 130.50. Грошевих допомог від уряду Т-во не діставало.

Згідно зі статутом Т-ва замість уступивших трьох членів Ради вибрано трьох нових: проф. К. Шиналія, проф. О. Приходька і проф. інж. О. Фірцаківну. Склад Ради Т-ва тепер такий: дир. о. А. Волошин — голова, проф. А. Балаж — заст. голови, проф. О. Приходько — II. заст. голови, проф. д-р Ю. Головацький — секретар, проф. інж. О. Фірцаківна — скарбник, проф. К. Шиналій — референт музейної комісії, проф. д-р І. Панькевич та Е. Маркович, шк. інспектор у Мукачеві — члени Ради. Кооптовано до Ради: д-ра Й. Охримовича, адвоката і д-ра М. Обідного. Заступники членів Ради: д-р В. Ульванський, О. Полянський, директор, Лука Демян та О. Маркуш, шк. інспектор у Тячеві. Ревізори рахунків: І. Кузьма, директор, В. Курах, учит., Ю. Тищенко і проф. А. Чичура.

Адреса Т-ва: Мукачів, вул. Самовольського ч. 12.

Кріваві демонстрації у Львові.

(Докінчення зі стор. 1-ої).

ПРОВІЗОРИЧНИЙ СПИС ЖЕРТВ КРІВАВИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ.

Покищо подали провізоричний спис жертв крівавих подій з четверга 16. квітня.

Убитих 10 осіб:

Михайло Лацінік, вул. Королівська 24. Владислав Логуцький, Дзялинських 4. Мечислав Сікорський, Мурарська 32. Генц Бронислав, Вірменська 16. Петро Ґрабовський, літ 51, вул. Міцкевича 7. Назвищ 4 осіб досі не ствердили, бо не мали документів.

Тяжко ранені поліцаї.

Ст. пост. Налепа, пост. Ліпак, пост. Опілко, пост. Ґловач, пост. Драпала, пост. Бучек, ст. пост. Бартчак. Вони ранені камінням або кулями.

Легко ранені:

Підком. Сенкевич із поліц. школи в Мостах Великих, підком. Афтович, пшод. Шляпек.

Крім того кількадесять поліцаїв потурбовано.

Ранені:

Ростецький Альфред, Радамаський Іван, Ґалецький Михайло, Ерлих Іван, Чорний Дмитро, Бедзевський Станислав, Марташ Теодор, Яремко Йосиф, Фром Мозес, Гитенберг Яків, Пухала Йосиф, Клін Антон, Кюгла Михайло, Щепанський Адам, Монастирський Роман, Пани Михайло, Ботнер Едмунд, Земський Андрій, Романишин Іван, Касперський Мартин, Мись Владислав, Гладкий Йосиф, Прокопович Владислав, Фурман Лев, Квецінський Станислав, Типрович Іван, Врона Іван, Петрик Адам, Круль Василь, Хаек Йосиф, Фремд Йосиф, Шибер Михайло, Константін Барух, Шіндлер Герш, Зупало Стефан, Адамчук Ядвига.

Повний спис жертв появиться щойно, як зберуть усі назвища зі шпиталів і т. п.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

200 АРЕШТОВАНИХ.

Вечором 16. квітня та нічю арештували около 200 осіб, яких придержали за барикадах або при грабіжах.

Словаки будуть боротися
аж до перемоги.

БРАТИСЛАВА, 17. 4. ПАТ. О. Андрій Глінка, провідник словацької народньої партії помістив у „Сльоваку“ статтю „Словацький Великдень“, у якій стверджує, що словацький нарід і далі терпить великий гнет, муки та нагальні напасти від чехів лише тому, що словаки не хочуть запродувати свого народу та борються за його права. Останніми часами ті напасти збільшилися тому, що словаки не приняли жертвованих їм урядових міністерських фотелів і синекур та відкинули предложення полагодити словацьке питання під кутом бачення чсл. національної єдности. Та словацький нарід і його геройські борці не бояться боротьби й будуть вести її далі аж до повної перемоги. Діждемося словацького Великодня, радісного Воскресення та слави.

КОНФІСКУЮТЬ СЛОВАЦЬКІ ЧАСОПИСИ.

БРАТИСЛАВА, 17. 4. ПАТ. Останнє число двотижневика „Наступ“, органу молодих словацьких автономістів сконфіскували в 18-ти місцях. Також ост. число „Народніх Новин“, органу словацької народньої партії сконфіскували за кілька протидержавних статтей.

Загальні збори „Сільського Господаря“.

ЗАГАЛЬНЕ ВРАЖІННЯ.

В пятницю 17. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар“, які перемінилися в дійсности на конгрес представників нашого зорганізованого сільсько-господарського життя. Річеві звіти членів дирекції С. Г., ділова дискусія, велетенське зацікавлення села працею С. Г. були найкращим доказом, що С. Г. розворушив уже своєю корисною сільсько-господарською працею наше селянство. Воно масово горнеться тепер до своєї станової організації і щораз точнішим вплачуванням членських вкладок уможливлює С.Г. поширити свої агенди і поглибити свою працю. Мило було почути, що С.Г. потребує до сільсько-господарської праці нових фахівців агрономів і радо їх заанґажував би, але на жаль нема таких між нашою безробітною інтеліґенцією.

ВІДКРИТТЯ ЗАГ. ЗБОРІВ.

При вщерть виповненій салі Української Бесіди, яку виповнили 213 осіб (представники 46 філій С.Г., 32 кружків С. Г., 18 Районових Молочарень, 10 П.С.К., 7 наших центральних кооперативно-фінансових і освітніх товариств, 13 представників нашої преси, 55 осіб і 2-ох представників влади), Заг. Збори відкрив в год. 10.40 передполуднем **сен. інж. Ю. Павликовський** у заступстві недужого президента Т-ва С. Г. о. Тита Войнаровського та обняв провід Заг. Зборів. Голова привитав делеґатів, представників преси, гостей, представника Хліборобської Палати п. Цемиоловського і представника хліборобського виділу львівського воєвідства Мосаковського. Президент львівської Хліборобської Палати К. Папара надіслав виправдання своєї відсутности на Зборах. Привіт надіслала організація наших інжинірів, устний привіт від С. У. склала голова п. М. Рудницька. Тому що голова С.У. відразу торкнулася діяльности С. Г. сен. Павликовський звернув п. Рудницькій увагу, що ще нема дискусії над звітом з діяльности С.Г. Голова С.У. заявила, що С.У. бажає якнайтісніше співпрацювати з С. Г. Голова Зборів згадав, що тепер минає 38 років від заснування першого українського хліборобського товариства, подав коротку історію С.Г. і підкреслив, що С. Г. своєю інтензивною працею між нашим селянством поборе всі труднощі, звязані з нечуваною скрутою. Опісля подякував нашим кооперативним централям за співпрацю і матеріяльну допомогу С. Г. Згадав теж, що в діловому 1935 р. відійшли від нас: Василь Петрусик (Тернопільщина), Мик. Левко (Рава Руська), о. Семен Кульчицький (Рудеччина), о. Василь Мотюк, о. Іван Павлусевич, о. дек. Михайло Жарський і Григорій Веремчук (Рожище на Волині), а їх память вшанували присутні повстанням з місць. До президії голова запросив найстаршого віком члена Ради С. Г. о. Онишкевича і секретаря п. Семанюка з Коршева.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ.

Тому, що Заг. Збори рішили зверифікувати протокол з попередніх Заг. Зборів, негайно після того *інж. др. Е. Храпливий* склав основний, одногодинний звіт з діяльности управи С. Г. Промовець звернув увагу, що діяльність С. Г. спутували: світова кріза, скрута у Польщі і специфічна скрута нашого селянства, якого поверх 80 відсотків живе на карловатих, нижче 2-ох гектарів господарствах. Праця С. Г. ділилася на три частини: 1) заступництво селянства перед урядом, Хліборобськими Палатами і самоуправними установами; 2) розбудову станової організації нашого селянства і 3) на фахову агрономічну працю з метою посилити сільсько-господарську працю.

Тому, що наші читачі знають уже про висліди цієї інтензивної і важливої праці С. Г. зі вступної статті вчорашнього „Діла“, нині подаємо лише доповнення до оголошеного звіту з діяльности.

Заступаючи інтереси нашого селянства С. Г. пильнував найважливішої справи, а саме, справи переходу землі в руки нашого селянства. Своїми інтервенціями перед урядом і Хліборобськими Палатами С. Г. впливав на зміну аграрної політики супроти нашого села.

У звітовому році С. Г. започаткував акцію допомоги голодній Яворівщині, дбав про справу цін на худобу, організував згін худоби та брав живу участь в організації цукроварні в Тернопільщині.

ЗРІСТ ФІЛІЙ І КРУЖКІВ.

Опісля промовець довше спинився над зростом філій і кружків С. Г., який найкраще унаглядновували присутнім гарно виконані графікони, що їх розвішено по стінах салі. Ми в тому вже щасливому положенні, — говорив промовець — що С. Г. не допускає до відкривання кружків по тих селах, де вони не проявляли би живої діяльности, бо С. Г. стоїть на становищі, що лише активні кружки можуть виконати свою ціль, себто допомогти нашому селянинові. В кожному випадку у діловому році кружки зросли на 11 відсотків, число членів на 25 відсотків.

ФАХОВА ПРАЦЯ, ВИШКІЛ МОЛОДІ І СПІВПРАЦЯ З С.

Після того промовець дуже широко обговорив фахову працю агрономів в ріжних ділянках сільсько-господарського життя нашого села, спинився над катастрофальним положенням нашого хліборобського шкільництва, справою організації сільських господинь і співпрацею в цій ділянці з С. У. С. Г. — говорив промовець — як загально-національна установа співпрацює радо з усіми нашими національними організаціями. Якщо падуть голоси деяких централь, що С. Г. йде за одною політичною партією, то це шкодить в першу чергу таким централям. Опісля інж. Е. Храпливий обговорив ще хліборобський вишкіл сільської молоді і поширення видань та преси С. Г. між нашим населенням.

З черги дир. *інж. М. Холевчук* обговорив замкнення рахунків і білянс за 1935 р., який скінчився невеличким недобором 682.72 зол. В імени контрольної комісії дир. І. Павлик поставив внесок, щоб Заг. Збори признали абсолюторію Головній Раді і Дирекції за їх діяльність та затвердили замкнення рахунків і білянс за 1935. р.

ТРИГОДИННА ДИСКУСІЯ.

Після вибору, на внесок інж. Каплистого, 7-членної комісії матки, почалася довга ділова дискусія, в якій забрало голос 21 промовців. Всі вони стверджували, що С. Г. виконує важливу працю для нашого села, давали свої поради, як ще краще С. Г. повинен вести свою працю, на які ділянки праці повинен звернути більше уваги, які взагалі повинен започаткувати і т. д. Одночасно майже всі промовці підкреслювали, що адміністраційна влада, Повітові Виділи та їх інструктори й урядовці Хліборобської Палати у Львові ставляться вороже до С. Г., роблять перешкоди в праці нашим агрономам і філіям та кружкам. Заг. Збори як конгрес нашого зорганізованого селянства вислухали з великою увагою промови *пос. З. Пеленського*, який широко обговорив голод на землю нашого селянства і нечувані перешкоди, які є однозначні з фактичною забороною купна землі нашим селянством і навів голос пересторої відомого польського політика і землевласника Ст. Лося у „Буnті Млодих“ проти кольонізаційної політики на наших землях. Опісля пос. Пеленський вказав на страшну нужду нашого села і на перешкоди у поширенні діяльности С. Г. на наших північно-західних землях. Вкінці відчитав такі три резолюції:

1) Загальні Збори С. Г. стверджують, що теперішня аграрна політика держави унеможливлює українським селянам набувати землю з парцеляції більшої власности. Заг. Збори домагаються, щоб земля з парцеляції переходила в руки автохтонного українського хлібороба.

2) Заг. Збори С. Г. домагаються призначення відповідних державних інвестиційних фондів для урухомлення робіт при дорогах, меліораціях і регуляціях рік.

3) Стверджують, що заборона основувати С. Г. на Волині і Поліссі здержує розвиток українського села.

Промову пос. Пеленського зустрінули присутні бурхливими оплесками. Про нечувані перешкоди у праці філії С. Г. в Луцьку говорили ще делеґати: Роман Клос і Сергій Наїдко.

Основні вияснення промовцям давали: голова **Ю. Павликовський, інж. Е. Храпливий** та **інж. М. Холевчук.**

Опісля Заг. Збори признали одноголосно абсолюторію, зголошені резолюції і плян праці та преміїнар буджету С. Г. на 1936 р., що їх зреферував інж. Храпливий.

ВИБІР ГОЛОВИ, 6-ох ЧЛЕНІВ РАДИ І КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

На внесок голови комісії-матки інж. Брилинського Заг. Збори вибрали головою С. Г. п. **Мирона Луцького,** членами Ради: **інж. Мудрака, о. Онишкевича, інж. Хроновята, інж. Твордла, ред. О. Кисілевську і п. Семанюка;** на заступників: пос. З. Пеленського та інж. Каплистого. До Контр. Комісії ввійшли: дир. А. Мудрик, дир. І. Павлик та інж. Еліяшевський; їх заступниками: Л Бачинський і М. Кернога.

Крім того Заг. Збори одноголосно вибрали спеціяльну делеґацію з трьох осіб, а саме: голови Мирона Луцького, інж. Е. Храпливого та о. Петрушевича, щоб подякували дотеперішньому довголітньому президентові С. Г. о. Титові Войнаровському за його успішну діяльність. По внесках і запитах новий голова замкнув Збори в год. 5.10 пополудні.

Спроба заворушень у Варшаві.

Коли до Варшави прийшли вістки про криваві події у Львові, переворотові елементи у Варшаві старалися викликати заворушення. Пізно вечором на вул. Длуґій зібралася більша скількість маніфестантів, ок. 200 осіб, що пішли в напрямі Театральної Палати та по дорозі підносили протидержавні оклики. Поліцай пішов до недалекої каварні, щоб повідомити телефонічно владу. За поліцаєм пішло кількох демонстрантів, не дали йому телефонувати й усунули його з каварні. Поліцай у власній обороні вистрілив у повітря і так заалярмував сусідні поліційні станиці. Прибула поліційна підмога та розігнала демонстрантів, причому арештувала дві жінки.

В інших місцях Варшави малі гуртки демонстрантів намагали зібратися, одначе поліція їх розганяла.

НОВИНКИ.

— **Нова крамниця у Львові.** Для вигоди відборців Городецької дільниці відкрили ми наш новий склад зі солодощами і овочами при вул. Городецькій 93 (на Копитковім). **Фортуна Нова.**

— **В Черчі першорядний пансіон „Амата“** поручає огріті кімнати, здоровий харч, на бажання дієтетичний, вже від 1. травня. Ціни помірковані.

— **Відложили Весняний Равт Р. Школи.** Заповіджений на суботу 18. ц. м. Весняний Равт Р. Ш. у Львові відложений з незалежних від комітету

— **Хто виграв?** У сьогоднішнім дні тягнення держ. кляс. льотерії впали такі виграні: 100.000 зол. на ч. 104798 161477 192588, 50.000 зол. на ч. 64051, 20.000 зол. на ч. 190650, 10.000 зол. на ч. 6492 25622, 5.000 зол. на ч. 22738 113985 134004 144257 173997, 2.000 зол. на ч. 7281 13540 19053 78460 136146 183277 192826, 1.000 зол. на ч. 13213 33928 82958 102604 173574 177244, 500 зол на ч. 1094 14135 23286 24801 61618 82849 114467 133983 134089, 400 зол. на ч. 5870 12326 24770 26256 29017 29099 34738 37389 60640 65396 102581 115024 119747 130817 143565 148358.

— **Краєва хроніка.** У Дрогобичі арештовано міського радного, члена управи союзу леґіоністів та інших польських організацій, за спроневірення 6.000 зол. — В Зарічу пов. Городок під час великодної стрілянини розсадило моздір, який розірвав черево 18-літньому Стефанові Процеві. Нещасний перевезений до львівського шпиталю помер.

— **Бунт вязнів.** В Равічу судили вязнів, що викликали торік бунт проти жорстокого режіму. Трьох обвинувачених засуджено по 6 місяців вязниці, хоча вони відсиджують досмертну вязницю.

— **Памятники гуцульського будівництва.** Воєвідський уряд у Станиславові як консерваторська влада закваліфікував кілька будинків у гуцульському стилі до групи памяток, що підлягають законній охороні. Між іншим стверджено памяткову вартість філіяльної церкви з 18 століття в Татарові, як характеристичний тип дерев'яного будівництва, разом з дзвіницею, огорожею та фігурою Богоматери. Памятковою признано теж стару церкву з 18 ст. з дзвіницею в Микуличині. Всіх памяткових будівель не вільно переробляти без дозволу компетентної влади.

— **Будова шкіл у Надвірнянщині.** З весною приступлено до будови або викінчування шкіл в таких місцевостях надвірнянського повіту: Молоткові, Гвіздю, Зарічі над Прутом, Ославах Білих і Гуті. Викінчується будову 7-клясової вселюдної школи в Делятині та проектується будову школи у Ворохті.

— **Летунська катастрофа** склалася на летовищі в Мокотові під Варшавою. Військовий літак на висоті 500 метрів попав у повітряний коркотяг і розбився. Пільот Авг. Вільковський згинув на місці.

— **Зімлів на вид долярів.** До одного більшого банку у Варшаві зголосився недавно Дмитро Рудницький, селянин із Волині, опікун сиріт по вояку американського легіону, що згинув у світовій війні. Американський уряд признав тим сиротам ренту, що впродовж довгих літ наросли до суми 7.000 долярів. На вид грошей, які виплатив йому касієр, Рудницький зімлів. Він до останньої хвилини не вірив, що одержить гроші.

— **Крадіж раду.** В копальні уранової руди в Яхимові (Йоахімсталь) в Чехії викрили велику крадіж раду, що тревала систематично вісім літ. Украли разом 260 міліграмів раду міліонової вартости. Довголітне слідство навело на слід злодія, коли продавав препарат раду як посередник одного копальняного урядовця. Його арештували разом з трьома робітниками, що посередничили в продажі краденого раду. При арештованих найшли чотири міліграми раду великої вартости.

— **В память тих, що згинули для науки.** В палаті науки на терені майбутньої міжнародньої вистави, що відбудеться на другий рік у пуських дослідників", якого головою був вчений Шарль Ріше, що помер недавно.

— **Радіо кермує зброєю.** Одна англійська фабрика зброї випробовує новий тип скорострілу, що стріляє без людської обслуги, кермований Парижі, має станути памятник у честь учених, які пожертвували своє життя науці. Почин поставити памятник вийшов від „Товариства французька радієвими хвилями. Він може обертатися на повних 180 ступнів. Скоростріл є сильно опанцирений, так що видержує навіть удари менших артилерійських стрілен.

— **Сьогорічні нагороди Нобля.** Шведська академія наук має призначити цього року пять нагород, а саме з хемії, фізики, медицини, літератури й одну мирову. На кожну нагороду призначено 159.849 шведських корон.

— **Ріжні вістки.** В Ню Йорку обікрали палату міліярдера Рокфелера, з якої вивезли вантажними автами в білий день меблі та ріжні дорогоцінности вартости півтора міліона долярів. — В північній Італії розбився літак, причому згинуло 7 пасажирів. — Ліндберг, що перенісся з Америки до Англії, став директором фабрики літаків у Льондоні.

Всячина.

ПРИЧИНА ЗАГИНУ СЛОНІВ.

В Індії щораз менше слонів. У Середущій Африці є їх більше і вони не вигибають, завдяки законові, що не дозволяє винищувати звірят. Чому полювання на слонів не зменшується? Від 1830. р. у всьому світі виробили не менше 2 міліонів білярдів. На сім білярдових куль іде одна пара зловаків. Отже за 100 літ самі білярди зїли 300.000 слонів. Тому, що білярдів є на світі щораз більше, опікуни слонів звертаються з покликом до фабрикантів білярдів, щоб почали виробляти білярдові кулі з чогось іншого.

КОРОЛЬ ЗАСТУПАЄ СВОГО СЕКРЕТАРЯ.

Власник коня, що виграв недавно велику нагороду на англійських перегонах, майор Ноель Фурльонг, дістав побажання від короля, з такої нагоди. Не знав він, як подякувати королеви, згідно з етикетою і телефонічно викликав королівського секретаря у палаті Сент-Джеймса. Саме тоді, коли секретар відповідав майорові, що, на жаль, не знає принятої формули. Саме тоді, король, що теж тримав випадково слухальце від свого телефону, вмішався у розмову: „Це я — король. Не журіться. Я приймаю вашу подяку телефонічно"... І після цього почав король Едвард VIII. розмову про коні. Король дуже часто бере слухальце замісць свого секретаря і бентежить тих, які хотять говорити з секретарем

КІЛЬКО МОВ Є НА СВІТІ.

Досі фільольоги ще не погодились щодо того, кілько є на світі живих мов. Підрахувати їх нелегко тому, що багато з них такі зближені одна до одної, що деякі мовознавці не вважають їх за самостійні. Одна з останніх статистик подає число таких мов на 2796. Найважніших мов є 860; з цього 48 припадає на Европу, 153 на Азію, 118 на Африку, 424 на Америку і 117 на океанські острови. Статистика стверджує, що скількість мов поступнево зменшується; пояснюється це тим, що деякі дрібні первісні народи приймають мови великих народів. Англійський мовознавець Віліямсон твердить, що з екзотичних мов щезає пересічно що-року три, і що в будуччині мови деяких народів щезнуть зовсім.

—o—

Дописи.

БОРЩІВ.

Дальший наступ на українське кооперативне молочарство. В борщівськім повіті замкнула й опечатала державна поліція три сметанкові збірні в селах: Іванків, Шишківці і Глубічок Великий, мотивуючи це тим, що нема дозволу на письмі зі староства. Про всі ці збірні зголошено до староства перед їх урухомленням, а в Іванкові була комісія зі збірної громади зі зголошенням і планами, які внесено до староства і нічого не закинула, бо всі збірні уряджено згідно з вимогами закону. В Іванкові збірня чинна від 1. грудня 1935 р., а що староство не видало досі своєї реляції на письмі, то хіба не є виною селян.

ЗАЛІЩИКИ.

Шевченкові роковини відсвятковано майже по всіх селах заліщицького повіту по читальнях „Просвіти" і кружках „Рідної Школи". В Садках поліція перервала Шевченківське свято, бо діти вправляли хоруговками на котрих був тризуб, хоча староство затвердило програму з точкою: „Вправи хоруговками".

Пропав урожай морель. По дуже теплім березні настав морозний і дощевий квітень. Цьогорічна лагідна зима з наглими скоками температури наробила багато шкід у садах. Урожай морель пропав зовсім, інших овочів — під знаком запиту. Полеві роботи були в повнім розгарі та на жаль за скоро перервав їх дощ. Є побоювання, що посіяне і скільчене зерно вимерзне так, що ще раз треба буде сіяти.

Спорт.

ПРОГУЛЬКА Т-ВА „ПЛАЙ".

Т-во „Плай" уладжує в неділю 19. ц. м. прогульку до Сихова і Винник. Збірка в год. 9. коло радієвої стації при вул. Понінського. Трамвай ч. 10.

ДЕЩО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ І ПЛЯНИ У. С. К. „СЯН" У ПЕРЕМИШЛІ.

В цьому сезоні розіграла І. дружина У. С. К. „Сян" товариські змагання з „Чуваєм", „Польонією" і „Гагібором" у Перемишлі. З ліговим „Чуваєм" програв „Сян" у відношенні 3:1, з ліговою „Польонією" зремісував 3:3, з найсильнішим перемиським жидівським клюбом „Гагібором", що мин. року добув мистецтво Б-кляси перемисько-дрогобицької групи, виграв у відношенні 5:0. Всі згадані змагання мали експериментальний характер з метою провірити вартість кандидатів до І. дружини. Експеримент дав позитивний вислід. І. дружина дістала трьох не то добрих, а без сумніву талановитих змагунів з ІІ. дружини. Перший з них Чуський, гарний захисник з добрим таклінгом і дрибльонгом, найкращим стрілом, а вже просто феномен у лобових; другий і третій Ходань ІІ. і Неофіта — помічники тверді і з органічним, щоби мовити стартом до мяча. Четвертий кандидат, напасник Лехицький, не зактивізував себе ще остаточно.

ІІ. дружина У. С. К. „Сян" розіграла досі змагання з найсильнішим перемиським робітничим клюбом Р. К. С. „Польонією", вирішуючи їх 1:0 у свою користь. ІІІ. дружина виграла змагання з Ц-кляcовими „Орлентами" у відношенні 10:0. Дві дальші дружини юніорів У. С. К. „Сян" роблять сьогодні враження справжньої копальні талантів. Провід секції копаного мяча має д-р Мирослав Кушк, технічним референтом для І. дружини є п. Качмар Іван, таким же референтом для ІІ. і ІІІ. дружини є п. Ходань (І) Іван, для дружин юніорів проф. Маринович Антін. Заправою і тренінгами керує і веде їх проф. Романець Михайло.

Організаційна діяльність Виділу У. С. К. „Сян" стала настільки ріжноманітна, що вимусила конечність працювати комісійно, при чому комісії є проектодавцями перед пленумом Виділу і виконавцями його постанов. З важніших комісій слід згадати „комісію площі" (будова степенищ, викуп ділянок ґрунту, улаштування трибун) під головуванням інж. Волод. Корженьовського та „комісію посвячення площі" під головуванням проф. Богдана Шеховича. Ця комісія приготовляє посвячення на першу половину червня ц. р. У Виділі клюбу встановлено окремий пост духовника-капелана в особі о. проф. Голинського Петра. Клюбовими лікарями є д-р Мирослав Кушк і д-р Михайло Старух. Цей останній є одночасно делегатом клюбу до управи недавно реактивованої перемиської підокруги Л.О.З.П.Н.

ГОСТИНА МАДЯРСЬКОЇ ДРУЖИНИ „НЕМЗЕТІ" В УЖГОРОДІ.

В часі Свят гостила в Ужгороді сильна мадярська дружина „Немзеті", що розіграла два змагання: зі С. К. „Русь" з вислідом 4:2 і з Ч. С. К. з вислідом 4:0.

Русь ІІ. — У. Т. К. ІІ. 3:3.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ессад Бей: ЗМОВА ПРОТИ СВІТУ Г. П. У. Авторизований переклад із німецької мови. Львів 1936. Накладом В-ва „Хортиця". Стор. 180, ф. 16°.

Зореслав: СОНЦЕ Й БЛАКИТЬ, книжка поезій, т. ІІ. Ужгород. 1936. Стор. 72, ф. 8°.

Я. Вільшенко: ЧЕРВОНА ШАПОЧКА. Здраматизована казка в 2 діях зі співами і танками. Муз. мотиви М. Гайворонського. Видання друге. Дитяча Бібліотека ч. 6. Львів 1936. Стор. 36. Ціна 60 сот.

ЖУРНАЛИ:

ШЛЯХ НАЦІЇ, місячник української національної політики і громадського життя. Львів, березень-квітень 1936. Р. ІІ. Ч. 3-4. Зміст: Д-р О. Кульчицький: Товпа та її вожд. — Кляус Шремпф: Чи війни є конечністю? — О. Мацюк: Совітське господарство. — Гриць Гладкий: Дещо про бюджети повітових самоуправ. — Анатоль Курдидик: Чому Гітлер бореться з жидівством? — Г. Біншток: Між океаном і континентом. — „60 літ японського апетиту". — Юрко Задорожний: За політичне українство. — Зенон Пеленський: Проблеми нашого збірного устрою. — Рецензії. — Хроніка.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ, орган Українського Сокільства. Львів, квітень 1936. Р. ІХ. Ч. 4. Зміст: Святослав Ольшенко-Вільха: Христос Воскрес! — Будуймо спільними силами власні рухівні. — Тіловиховний курс Сокола-Батька. — Г. П.: Кінь. — Суперництво 1936 р. — Три стрілі. — Організаційні справи. — XI. Олімпійські Ігрища. — Звіт Старшини Сокола-Батька за час від 1. січня до 31. грудня 1935 р. — Зі сокільського життя.

НАРОД СОБІ, аполітичний понадпартійний місячник для піднесення культури і добробуту. Ч. 1. Видає Т-во „Нова Школа" у Львові, за редакцію відповідає Мих. Таранько.

ДЯКІВСЬКИЙ ПРАПОР, тижневик Краєвої організації греко-католицьких дяків, почав виходити в Коломиї (вул. Холоневських 38). Видавець Мих. Волошакевич.

НА СЛІДІ, журнал молоді. Львів, квітень 1936. Р. І. Ч. 3.

Театри.

Театр „Заграва“ у Львові. Саля театру Ріжнородностей.

18. IV. год. 7.30 веч. „Голгофта“.
19. IV. год. 3. попол. „Голгофта“.

Український Театр ім. І. Тобілевича.

Янів.
18. IV. Отаман Пісня.
Підберізці.
19. IV. Отаман Пісня.
Винники.
20. IV. Лев в Абісинії.
21. IV. Отаман Пісня.
22. IV. Німа теща.
23. IV. Інваліди.

Великий Театр:

Субота, 18. IV. год. 8. веч. Аб. 14. „Аддіс-Абеба“.

Неділя, 19. IV. год. 3.30 поп. Аб. 12. Ціни найнижчі „Баль у Савою“; год. 8. веч. „Травіята“ опера.

Понеділок, 20. IV. год. 8 веч. Аб. 12. Ціни найнижчі „Баль у Савою“. Бонові знижки важні!

Вівторок, 21. IV. год. 8. веч. Прощальна вистава „Лякме“ опера.

Середа, 22. IV. год. 8. веч. Аб. 14. „Аддіс-Абеба“.

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Цирк Станевських — вул. Пелчинська.

Неділя, 19. квітня 2. вистави: год. 4.30 попол. і 8.30 веч.

Понеділок, 20. квітня 1. вистава в год. 8.30 веч. Ревеляційна програма з Масімілінном Труці.

Вівторок, 21. квітня 2. вистави: год. 4.30 попол. і 8.30 веч.

На пополудневі вистави ціни для всіх знижені (від 50 сот.)

Кіна.

АПОЛЬО: „Страшний двір“ на осн. Монюшка.
АТЛЯНТИК: „Кенігсмарк“.
ВАНДА: „Приватне життя короля Генриха VIII.“, „Пристань Сан Дієго“.
ГРАЖИНА: „Паприка“.
КАСІНО: „Бавиті“.
КОЛІСЕЙ: „Колишня жінка“ та ревія
КОПЕРНИК: „Рожа“ на осн. Жеромського.
МАРУСЕНЬКА: „Рожа“ на осн. Жеромського.
МЕТРО: „Не хочу знати, хто ти“, „Заточенець“.
МІРАЖ: „Катеринка“ з Фр. Галь“.
МУЗА: „Капітан Блад“.
ПАН: „Мельодія великого міста“.
ПАКС: „Вередлива Марієта“ та акт. додатки.
ПАЛЯС: „Пісня кохання“ з Кепурою.
РАЙ: „Любовні маневри“.
СВІТ: „Рапсодія Балтику“.
СТИЛЕВЕ: „Належу до тебе“, ревія „Подумай про мене“.
ТОН: „Остання станиця“.
УТІХА: „Напад на Конго“.
ХИМЕРА: „Золотоволосий шибеник“ з Шерлі Темпль.

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

„Італійська Рівієра“.

Закордонне радіо.

Субота, 18. квітня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.15 Для дітей, 19.10 Пісні й арії (Рокита сопран). 22.30 Форт. ресітань, **Братислава** (298,8) 19.40 Скрипка, 21.00 Нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 17.25 Діточі пісні, 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470.2) 16.05 „На зеленій левадоньці“ оперетка Бенеша, 20.05 Концерт, **Париж** (1648) 17.00 Розр. концерт, 21.00 Спів, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки. **Берлін** (356,7) 16.00 Концерт, муз., спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 16.00 Веселе пополудне, **Ляйпціг** (382,2) 18.00 Концерт. 19.30 „Анджеліна“ оп. Россінія, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика, 19.30 Пісні, 20.10 Улюблені далі мельодії. орх., солісти, **Будапешт** (549,5) 17.50 Циг. музика, 21.00 Фрагменти з балетів, **Мілян**о (368,6) 11.50 Легка музика, 20.35 „Мефістофель“ опера Аріґа Боіта. **Рим** (420,8) 13.10, 19.00 Легка музика, 22.15 Танкова музика.

Неділя, 19. квітня 1936.

Відень (506,8) 10.45 Військ. весняна варада, 11.15 Симф. концерт, 12.50, 15.40 Легка й камер. музика, 19.30 „Генрих IV.“ драма Шекспіра, **Братислава** (298,8) 12.20 Попурі з оперетов, 14.10 Форт. ресітань, **Кошиці** (259,1) 10.00 Словацькі нар. пісні в супр. гітари, 18.00 Хор, **Прага** (470,2) 7.35, 9.50, 20.55 Концерт, 8.30 Рел. музика, 14.30 Хор, **Париж** (1648) 11.00 Розр. концерт, 17.00 Легка музика, 20.45 „Торговець щастя“ комедія Кістемекерса, **Берлін** (356,7) 10.30 Форт. музика. 12.00 Військ. орх., 19.00 Шілінгсові твори, орх., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.30 Шопенівський концерт, 18.00 Мельодія та ритм, орх., **Ляйпціг** (382,2) 11.30 Кантата Баха, 14.55 Европейські нар. мельодії, **Мінхен** (405,4) 9.30 Гумор Швабії у слові та пісні. 14.00 Вес. авдиція, 14.45 Сік пісень до Демелевих слів з муз. Гегая, **Будапешт** (549,5) 15.50 Циг. музика, 18.30 Сальонова музика, 21.30 Концерт орх., **Мілян**о (368,6) 12.15 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 20.35 „Ля льотерія ді Купідо“ ком. Пікодія.

Львівське радіо.

Субота, 18. квітня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд періодиків, 12.25 Природа в музиці, гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 13.15 Концерт бажань із гр. пл., 14.30 Сальонове тріо, 15.00 Великодні спогади сибірського засланця, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт Ерішового хору з гр. пл., 16.00 Лекція французької мови. 16.15 Вся Польща співає, 16.30 Відчит: „Кілінська“, 16.46 Театр Уяви: „Кілінський“ іст. авд. для молоді Мих. Балуцького. 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Світ наших рослин: „Крокус“, 17.50 Говоримо про провінцію, 18.00 Концерт солістів, спів, музика, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Рекламовий концерт, 19.10 Бюльоґ про сьогоднішню культуру та дегенерація. 19.15, 19.19 Спортові вістки, 19.25 Промова з нагоди 10-ліття радія в Польщі, 19.30 Із спогадів радіохронікаря, 19.45 Концерт хору, 20.30 Падеревський з гр. пл., 20.50 Вечірній денник, 21.00 На польську нуту. 21.30 Концерт, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Неділя, 19. квітня 1936.

8.30, 8.33 Ранішня авдиція. 8.45 Дута орхестра, 9.15 Ранішній денник, 9.30—11.00 Богослуження, опісля музика з гр. пл., 11.00 На польському трансатлянтику, 11.15. 14.15 Відслонення памятника І. Кілінського в Варшаві, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, спів, музика; у перерві „Горох при дорозі“ А. Дигасінського. 14.45 Хвилина питань, 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Думки з гр. пл., 15.30 Театр Уяви: „Свічка згасла“ комедія Ол. Фредра, 16.00 Біг за нагороду 10-ліття Польського Радія, 16.45 Концерт бажань. 18.45 Авдиція: „Пан Котик був хорий“, 19.40 Реклям. концерт, 20.00 Карло Шимановський: Скрипковий концерт у супр. симф. орх., 20.30 Літературні новини, 20.45 Вийнки з творів Й. Пілсудського. 20.50 Вечірний денник, 20.59 Що думають про радіо. 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.35 Концерт, 22.45, 22.46 Спортові вістки, 23.05 Легка музика з гр. пл.

Радіокутик.

„КАЗАНОВА“ ОПЕРА Л. РУЖИЦЬКОГО В РАДІО.

Італійський Дон Хуан — Казанова — має зводницьку силу, що сягає далеко поза могилу. Кілька соток років не ослабили чару цієї постаті. Ще тепер він зводить — фантазією поетів, письменників і музиків. Життя Казанови зайняло також увагу Л. Ружицького, який скомпонував музику до тексту Ю. Кжевінського. Фрагменти з життя Казанови, як напр.: крадіж доньки турецького паша, зрада і втеча в Туреччини з іншою жінкою. втеча з венецької вязниці, перебування на дворі короля Станислава Августа, двобій з Браніцьким — знайшли своє відбиття в опері Ружицького.

Багацтво акції, сценарія і постійна зміна атмосфери знайшли тут найбільше уваги. Мельодійність твору, гарна інструментація і безпосередність запевнили „Казанові“ симпатію й успіх. Цю оперу нададуть з Познаня 20. квітня в год. 20.00.

ЮВИЛЕЙНИЙ МУЗИЧНИЙ ТИЖДЕНЬ.

В суботу 18. квітня розпочинаються ювилейні музичні авдиції „Польського Радія“, яких метою буде відзначення десятилітньої радієвої праці.

Початком буде великий „радієвий банкет“, під кермою З. Гужинського для слухачів усіх радіостацій. Впродовж тижня від 19. до 25. квітня можна буде почути ріжні сальонові орхестри, ріжні „Трійки“ і „Пятки“, а передовсім Малу Орхестру П. Р. Участь в авдиціях візьмуть, розуміється, і солісти.

Крім того відбудеться цикль репрезентаційних концертів усіх регіональних радіостацій, які будуть трансмітувати концерти своїх симфонічних орхестр. Великий симфонічний концерт усіх орхестр, включно з орхестрою Варшавської Фільгармонії, буде кульмінаційною точкою радієвої музичної програми в ювилейному тижні. Орхестри гратимуть одна по одній.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КОНЦЕРТ З ПАРИЖА.

Европейський концерт з Парижа буде наданий 21. квітня в год. 20.30. В програмі концерту: „Гірська симфонія“ Інді, „Псалом 48“ Ф. Шмітта, кілька творів Дебюссі, зуїта вальсів і танків Г. Перне.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.31.

У Варшаві були такі курси: Бельгія 89.90, Берлін 213.45, Голяндія 360.60, Льондон 26.26, Ню Иорк 5.31 і 1/4, Ню Иорк кабель 5.31 і 1/8, Осльо 131.90. Париж 35.01, Прага 21.95. Стокгольм 135.45, Швайцарія 173.18. Неодноцільна. Банк Польський 95, Лільпоп 9, Страховичі 27.25. Дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17-го квітня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десер. бльокове	2.75	зол.
1 кг. масла десерового бочкового і експортового платить дефінітивну ціну включно з опакуванням	2·80	„
1 л. молока в дні 15., 16. і 17. квітня платив по	0·15	„
1 к. яєць	2.40	„

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 17. IV. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг 1. кл. 1.05 зол.
Кури товсті з острогами 1. кл. 0.95 „

Приймає кури в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Руханковий вечір „Сокола-Батька“

відбудеться 21. квітня 1936 в салі театру „Ріжнородностей“ вул. Рутовського ч. 22. Програма: 1. а) Живий образ — всі чети С.-Б. б) Вступне слово — побр. інж. А. Палій. 2. Весняні мрії — вправи вільноруч посестер укл. побр. В. Тихоліза. 3. Вправи на поручах — II-га чета членів. 4. „Залицяння“ — нац. танок укл. побр. В. Тихоліза. 5. Долішкові вправи — І-а чета членів. Переpва 10 хв. 6. Вправи на друччику — І-а чета членів. 7. Вправи вільноруч — III-а чета членів укл. побр. інж. Я. Благітка. 8. Вежі на обручі — члени. 9. Вправи на високім коні — чета учасників. 10. Фізичне виховання в статуях. а) старинна доба, б) середньовічна доба, б) новітня доба. Музика до вправ Я. Ярославенка. Фортепіяновий достріт п. мгр. Б. Перфецький. Початок 19.30. Білети можна набути скорше від дня 20. IV. 1936 в Союзнім Базарі, а в дні попису — при касі театру від 18. год. Слід сподіватися, що наше громадянство не поминe нагоди оглянути вправи, вперше у Львові введені.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.